

MEVLİD KANDİLİ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü
li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ
seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî
ecmaîn...

İ'lemû eyyühe'l-ihvân... İnne efdale'l-kitâbi
kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü
muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem...
Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle
muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh...
Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-
muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve
selleme ennehû kâl:

أَيُّمَا رَجُلٍ كَسَبَ مَالًا مِنْ حَلَالٍ فَأَطَعَمَ نَفْسَهُ
وَكَسَاهَا فَمَنْ دُونَهُ مِنْ خَلْقِ اللَّهِ فَإِنَّهَا لَهُ زَكَاةٌ
وَأَيُّمَا رَجُلٍ مُسْلِمٍ لَمْ يَكُنْ لَهُ صَدَقَةٌ فَلْيَقُلْ فِي
دُعَائِهِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ
وَصَلِّ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ
وَالْمُسْلِمَاتِ فَإِنَّهَا لَهُ زَكَاةٌ

(ع. خز. حب. ك. هب. ض. عن ابى سعيد)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle
çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

RE. 180/2 (*Eyyümâ racülün kesebe mâlen min halâlin, feet'ame nefsehû ve kesâhâ, femen dûnehû min halkı'llâhi, feinnehâ lehû zekâtün... İlâ âhiri'l-hadîs...*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

“—*Mefhar-i mevcûdât Muhammed Mustafâ râ salevât!*” [*Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...*]

“—*Seyyidü's-sâdât Muhammed Mustafâ râ salevât!*”

[*Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...*]

“—*Habîb-i Hüdâ Muhammed Mustafâ râ salevât!*”

[*Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...*]

Cenab-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, iki cihanın serveri, sevgili Peygamberimizin şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

Bugün bu gece Mevlid gecemiz. Fakat şurada birkaç hadisi zikredip de Peygamber Efendimiz'in mevziine müteallik nasihatlerde bulunalım!

a. Fakirin Zekâtı

Ebû Ya'lâ, İbn-i Huzeyme, İbn-i Hibbân, Hâkim, Beyhakî ve Ziyâü'l-Makdîsî, Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

أَيُّمَا رَجُلٍ كَسَبَ مَالًا مِنْ حَلَالٍ فَأَطْعَمَ نَفْسَهُ
وَكَسَاهَا فَمَنْ دُونَهُ مِنْ خَلْقِ اللَّهِ فَإِنَّهَا لَهُ زَكَاةٌ
وَأَيُّمَا رَجُلٍ مُسْلِمٍ لَمْ يَكُنْ لَهُ صَدَقَةٌ فَلْيَقُلْ فِي
دُعَائِهِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ
وَصَلِّ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ
وَالْمُسْلِمَاتِ فَإِنَّهَا لَهُ زَكَاةٌ

(ع. خز. حب. ك. هب. ض. عن ابى سعيد)

RE. 180/2 (*Eyyümâ racülün kesebe mâlen min halâlin, feet'ame nefsehû ve kesâhâ, femen dûnehû min halkı'llâhi, feinnehâ lehû zekâtün; ve eyyümâ racülin müslimin, lem tekün lehû sadakatün, felyekul fî duâihî: Allâhümme salli alâ muhammedin abdike ve rasûlike, ve salli ale'lmü'minîne ve'l- mü'minâti, ve'l- müslimîne ve'l-müslimâti, feinnehâ lehû zekâtün.*)

(*Eyyümâ racülün kesebe mâlen min halâlin*)
“Herhangi bir adam ki helâlinden bir mal kazanır.

¹ Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.144, no:7175; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.86, no:1231; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.48, no:4236; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.348, no:1395; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.114; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.529, no:1397; Beyhakî, *Âdâb*, c.III, s.74, no:782; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.261, no:17321; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

(*feet'ame nefsehû ve kesâhâ*) bundan önce kendisi yer ve giyinir; (*femen dûnehû min halkı'llâhi*) sonra da artanı etrafındakilere sarf ederse, (*feinnehâ lehû zekâtün*) bu onun için zekâttır.”

Bu yemesi, yedirmesi ve giydirmesi onun için bir zekâttır, tezkiyedir yani temizliktir. Zekât verdiği vakitte nasıl sevap kazanıyorsa, bundan da aynı şekilde sevap kazanır ve kendisi de temizlenmiş olur. Zekâta da öyledir. Zekât verdikten sonra geri kalan mal temiz olur.

(*Ve eyyümâ racülin müslimin, lem tekün lehû sadakatün*) “Herhangi bir adam ki malı ve sadakası yoktur; (*felyekul fî duâihî*) o da şöyle dua etsin:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَصَلِّ عَلَى

الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ

(*Allâhümme salli alâ muhammedin abdike ve rasûlike, ve salli ale'lmü'minîne ve'l-mü'minâti, ve'l-müslimîne ve'l-müslimât*)

[Allahım, kulun ve rasûlün Hz. Muhammed'e; mü'min erkek ve mü'min kadınlara, müslüman erkek ve müslüman kadınlara salât eyle...]

(*Feinnehâ lehû zekâtün*) “Bu da o kimsenin zekâtı olur.” “Madem ki verecek sadakası, parası yok, bu salât ü selâmı okursa; öteki para verip de nasıl sevap kazanıyorsa, bu da bu surette aynı sevabı kazanır.” buyurmuşlar.

b. İmanın Üç Alâmeti

İmanın bir alâmeti vardır. İman altı şeyle, Âmentü'ye inanmakla iman oluyor. Bu imanın var olup olmadığını nasıl anlayacağız? İman içte bir şey... Bu adam inandı mı inanmadı mı? “İnandım.” diyor ama inanıp inanmadığını nasıl bileceğiz?

Müslümanlıkta alâmet var: Namaz kılarsa, ha demek bu müslüman. Oruç tutarsa, müslüman... Ama “Mü'minim.” diyor, “İmanım var.” diyor; nereden anlayacağız mü'min olduğunu?

Bunun üç alâmeti var.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

ثَلَاثٌ مِنَ الْإِيمَانِ الْإِنْفَاقُ مِنَ الْإِقْتَارِ وَبَدْلُ
السَّلَامِ لِلْعَالَمِ وَالْإِنْصَافُ مِنْ نَفْسِهِ

(البزار، طب. عن عمار بن ياسر)

RE. 262/1 (*Selâsün mine'l-îmân: El-infâku mine'l-iktâri, ve bezlü's-selâmi li'l-âlemi, ve'l-insâfü min nefsihî.*)

(*Selâsün mine'l-îmân*) “Şu üç şey imandandır: (*El-infâku mine'l-iktâri*) Darlıkta infak etmek, azken vermek; (*bezlü's-selâmi li'l-âlemi*) rast geldiği müslümana selâm vermek, (*ve'l-insâfü min nefsihî*) kendi aleyhinde de olsa adaleti gütmek.”

² Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.241, no:1396; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.219, no:183; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XLIII, s.452; Ammâr ibn-i Yâsir RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.40, no:88; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XI, s.439, no:11161.

İmanın alâmeti üçtür:

(*El-infâku mine'l-iktâri*) “Azken vermek.”

Burada yok bir şeysi dedi de insan tabii derece derece, hiçbir şeyi olmayan da var, başkasının ellerine bakanlar da var. Ama bunun azıcık bir geliri var. O gelirini iktisat edip de biraz bir şeyler artırıyor ve bu artırdığını da infak ediyor, yarına saklamıyor. Biliyor ki yarının da Rabbi var, yarın da Allah rızkını ona verecektir. Onun için saklamaya ihtiyaç görmüyor. Bugün on kuruş kazandı; beşini yiyor, beşini de infak ediyor.

Bu insanın Allahu Teâlâ'ya dayancının alametidir. Allah'a tevekkülü var, inancı var; Rezzaktır, buna inanmış. Yarın mutlaka bana verecek diyor. Bire de 10 vereceğini biliyor. Bire de 10 vereceğini bildiği için arttırıyor da veriyor. Sonra kardeşlere yardım etmek için bir vazife.

“—Mutlaka kazandığımı yiyeyim de ben semizleyeyim yaşayayım rahat edeyim. Öteki kardeş ezilsin!”

Bu mantık Müslümanlıkta yok!

Onun için bu üçten birisi, (*el-infâku mine'l-iktâri*) “Azken vermek, darlıkta vermek.” Kısadır, bellemek lazım!

Üç sözdür ama bütün İslâmiyetin, imanın kökünü teşkil eder bu. Efendimiz SAS'ın peygamberliği bundandır ki, ümmî olduğu halde gayet böyle dolgun, mânâsı çok geniş, şumüllü kelimelerle azıcık söyler, fakat bitiremezsin mânâsını...

Azken vermek, alâmeti oluyor imanın, çünkü dayancı var Allah'a... Onun için artırıyor veriyor. Bu artırdığımdan sevap alacağım diyor. Mutlaka bütün kazancını kendi yemiyor. Güvenci var, geleceğine kanaat-ı kâmile var. Buna yakîn diyorlar. Bizim de var tevekkülümüz ama, yakîn derecesine ulaşmamış.

(*Ve bezlü's-selâmi li'l-âlemi*) “Herkes selâmı bezl ediyor, rastladığı Müslümana selâm veriyor.”

Bezl, vermek, îtâ, ihsân mânâsına.

Selâmın çeşitli mânâları var. Selâm bir kere “Allah'ın selâmı üzerine olsun, dertlerden, sıkıntılardan beri olasın, dünyada da ahirette de saadet içinde olasın!” demek. Bu umumi bildiğimiz bir mânâ. Fakat yerine göre bu mânâ değişir.

Mesela batan bir insan; gemisi batmış, kendisi batmış, çamura batmış, suda boğulup gidiyor. Ona “*Selâmün aleyküm!*” deyip geçsen olur mu?

Yahut yangın olmuş yanıyor, ateş evi sarmış. Burada “*Selâmün aleyküm*”ün mânâsı var mı? Burada selâm vermek; hemen paçaları sıvayıp, suya girip o batanı kurtarmak. O eve bir yerden girip, oradaki insanları çekip kurtarmak o yangından.

Selâmın mânâsı bu...

Bu dünya yangınlarından böyle kurtarmak lâzım olduğu gibi, bir de ahiret yangını var. İmansızlık, âhiret yangınının ebedî oluşu var. Bir günahları

dolayısıyla yanlış var, bir de küfür dolayısıyla ebediyen yanlış var.

(El-mü'minü ehu'l-müminü) “Mü'min mü'minin kardeşidir.” Kardeş kardeşin kötülüğünü ister mi? Kardeşin yanarken, bakar durur musun karşıdan, yansın diye? Sen de yanacağını unutur, hemen atılır, onu kurtarmaya çalışırsın!

E bu ahiretteki ebedî yanışa karşı, nasıl gözünü yumuyor insan, nasıl sesini çıkarmıyor insan? Nasıl kuzu gibi olmuş? Kuzu gibi demekten kasdım şuursuz olmuş, duyarsız olmuş; kardeşinin ebedî hayatına göz yumuyor. Allah affetsin...

(Ve bezlü's-selâmi li'l-âlemi) “Selâmı bütün âleme yayıyor.” Yalnız bize değil, *(li'l-âlemi)* deyince bütün âleme... Bitinden, piresinden, mikrobundan tut da bilemediğimiz en yüksek mahlûkuna kadar hepsi o âlemin içerisinde.

Şimdi mahlûkun faydalısı da var, zararlısı da var. Âleme selâmet olmak için muzırları katlediyorsun.

“—Niçin öldürüyorsun biti, niçin öldürüyorsun pireyi, niçin öldürüyorsun mikrobu? Onlar Allah'ın kulu değil mi, onlar Allah'ın mahlûku değil mi?”

Zararı var ya, öldürmezsek o bizi öldürecek. O bizi öldüreceği için, biz daha evvel davranıp öldürebilsek onu öldürürüz, biz sağ kalırız. Binâen aleyh, “âleme selâmet” demek âlemde muzırlara boyun bükme değildir.

(*Ve'l-insâfu min nefsihî*) “Kendi aleyhinde de olsa adaletten ayrılmamak.”

Güzel ahlâkları yazıyoruz da, güzel ahlâklarda bugünkü dersimiz insafa denk geldi. İnsafı hepimiz biliyoruz, 20 sayfa oldu daha bitiremedik insafı. İnsaf çok geniş bir mânada... Birbirimizekızınca, “İnsafın yok mu be adam?” deriz. İnsaf adalet mânasında.

Bütün haklara riayetkâr olmak demek.

Hak iki çeşit; bir Allah hakkı var, bir de kul hakkı var. Gerek Allah-u Teâlâ'nın hakkı ki, emirleri ve yasaklarıdır. Bunları yapabilmek, bunlara riayet edebilmek.

İkincisi de beşer hakkıdır. Beşer hakkı babadan başlar. Bir kere aileden başlar. Ailede babamız, anamız var başta. Evvela onların haklarına riayetkâr olmak gerekir. Haklara riayet demek ananın babanın sözünü kırmamak ve onları incitmemekle olur.

Anasını babasını tanımayan, bunların içerisine hocalar da girer, yani üstatlar. Çünkü ana baba çocuğun dünyaya gelmesine sebep olmuştur. Hocalar da onun ilm ü irfanına sebep olmuştur. İlm ü irfan olmasa insanda, odun gibi bir mahlûk olur.

Asıl insanı insan eden ilm ü irfanıdır. Binâen aleyh kendisine ilm ü irfan telkin edenlere de, anasına babasına nasıl hürmet ediyor, saygı gösteriyorsa, onlara da aynı ve daha fazlası ile saygıyı ve hürmeti göstermesi lâzım!

O da geniş bir şey...

c. Ana baba hakkı.

Annen baban gâvur da olsa hakkı var. Onlar kiliseye gidecekse götürmesin ama, kiliseden evine arkana alıp da getireceksin. Anandır babandır, kiliseye götüremezsın ama, gitmişse kendisi, getirmek de vazifendir.

Bu bir misal yani. Ana baba haklarına son derece riayet etmek lazım. İşte o kabahatsiz insan olmuyor ya. Anada babada çok kabahatler buluyoruz. Fakat o kabahatlerin en büyüğü gâvurluk mesela.

O gâvur olsalar bile. Mesela eskiden müslümanlar dönüyordu tabi. Bir gavurken çocuk müslüman oluyor, babası gavurlukta kalıyordu. O babası gâvur iken bile, “Babam gâvurdur.” diyerekten onun hakkına riayet etmemezlük yapmayacak, hakkına riayet edecek.

Sonra karı koca hakkı başlar. Ev içinde başlar. Ananın babanın hakları, sonra arkadan karı kocanın hakları. Bunlar da çok önemli. İkisinin de birbirlerine insafla muamele ederek, hüsn- ü imtizac ile yaşamalarını temin etmeye âmirdir dinimiz.

Sonra üçüncü hak çocuklarımızın hakkıdır. Ananın babanın hakkı var, karının kocanın hakkı var, bir de çocuklarımızın hakkı var. Çocuklarımıza iyi ad takmak, onları güzel surette yetiştirmek, ilm ü irfanlarına ve dinlerine taalluk eden mesâili diniyelerini ve dünyalarını onları öğretebilmek. Bunu ihmal ederse, hangi cihetten ihmal ederse, o cihetten mes’uldür ana baba...

Bir de, evlat veriyor Cenab-ı Hak. Evlat büyük bir nimettir. Bu büyük nimete bir şükür lazım! O evladın şükrü mukabili onu doğduğu günün yedincisine kadar tıraş eder başını, saçının ağırlığına bir gümüş takdir eder.

Onun için bir kurban keser. O kurbanın etini dağıtır etrafa;

“—Allah bana böyle bir nimet verdi. Benim adımın benden sonra yaşamasına bu sebep olacak. Ben öleceğim ama, benim yerime bu evladım kâim olacak. Bu filanın oğludur diyecekler. Ben öldükten sonra arkamdan hiç olmazsa pazartesi perşembe günleri, belki her gün, öğrettiğim nisbette okuyacak benim ruhuma...

Allah-u Teâlâ lütfetti bu çocuğu. Bunu lütfundan dolayı, ona şükür olarak erkek için iki kurban, kız için bir kurban kesmesi (akîka) Rasûlüllah'ın sünnet-i seniyesidir.

O da ihmal edilmez. Bu da ana babaya taalluk eden bir haktır. Ama vakitleri olmaz başka. Vakitleri olan kimseler bunu yapmazlarsa, yarın ruz-i kıyamette çocuklarının şefaatine nâil olamayacaklar.

Bir hak da komşu hakkıdır. Komşuluğun Müslümanlıkta çok mühim bir mevkiî vardır. Komşu müslüman da olur, gâvur da olur. Mesela aşağıdaki Yahudi mahallelerinde otursak, yahut şuradaki Ermeni mahallesinde, Rum mahallesinde otursak, etrafımızda birçok kimseler olacak. Ya Yahudi'dir, ya Rum'dur, ya Ermeni'dir. Onun da hakkı var.

Niçin? Komşuluktan dolayı...

Gâvurdur ama, ne yapalım. Memleketimizin kanunlarına mutî, onların hakkını biz üzerimize tekeffül etmişiz. Sizi biz muhafaza ve müdafaa edeceğiz koruyacağız. Bizi nasıl koruyorlarsa, onları da öyle koruyorlar. Binâen aleyh onlar memleketimizin halkından sayılır. Bize itaat ettikleri müddetçe, biz de onlara komşuluk haklarını yapmaya mecburuz.

Hatta Hz. İbn-i Abbas olsa gerek, koyun kesmiş, eve tembih etmiş. Yahudi bir komşusu varmış. “Kestiğimiz koyundan yahudi komşunun payını unutmayın!” demiş.

Gitmiş işine gelmiş, demiş:

“—Yahudi komşunun payını verdiniz mi?”

“—Aman, ne çok duruyorsun bu Yahudi'nin üzerinde böyle?” demişler.

“—Ha!” demiş, “Ben Rasûlüllah'tan işittim.” diyerekten bir hadis nakletmiş.

Komşu hakkı... Ama biz hemcinsiz, hem dindarız, hem memleketliyiz, sağımızdakinden de haberimiz yok, solumuzda- kinden de haberimiz yok. Sen bizim Müslümanlığımızı bununla kıyasla! Başka tarafa gitme!

Komşu hakkından sonra vatan hakkı gelir. İşte bunlar birbirlerini takip eder gider.

d. Mü'min Mü'minin Aynası

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

الْمُؤْمِنُ مِرْآةُ الْمُؤْمِنِ

(ابن أبي عاصم، طس. ض. عن أنس)

(*El-mü'minü mir'âtül-mü'mini*) “Mü'min mü'minin aynasıdır.”

Mü'min aynaya baktığı vakitte nasıl kendisini görüyor; eksikleri hataları varsa onları tasfiye ediyor. Yüzünde, gözünde karalıklar, bozukluklar, esvabında lekeler varsa onları siliyor, temizliyor. Ne sebebiyle? O ayna sebebiyle.

Müslüman da müslümanın aynasıdır, kendi hatasını karşısındaki müslümandan görecek.

Ama diyeceksin ki:

“—Hepimiz meydandayız ya?”

Aynadır bu âlem, her şeyi Hak ile kâim.

Mir'ât-ı Muhammed'den Allah görünür dâim.

³ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.325, no:2114; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.269, no:6193; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.I, s.105, no:124; Ziyâü'l-Makdîsî, *el-Ehâdîsü'l-Muhtâre*, c.II, s.472, no:2185; Ebü's-Şeyh, *el-Emsâl fi'l-Hadîs*, c.I, s.80, no:42; Temmâmü'r-Râzî, *Fevâid*, c.I, s.437, no:438; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VII, s.521, no:12120; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.231; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XIII, s.76, no:4272; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.167, no:16458; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.113, no:7645; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.410, no:8109; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.184, no:6571; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XI, s.428, no:2515; Ebû Hüreyre RA'dan.

Mir'ât-ı Muhammed, Hz. Peygamberin aynası. Burada Nûr-u Muhammed demek. Biz Rasûlüllah'ın ümmeti isek, Rasûlüllah'tan intikal eden o nur bizde var ise, biz de Rasûlüllah gibi ayna olmalıyız etrafa... Rasûlüllah nasıl ayna ise, biz de onun gibi ayna olacağız. Çünkü onun ümmetiyiz, ondan gelen nur ile biz de âleme ayna olmalıyız.

Böyle ayna olabilmek için, insanın yedi kötü huydan uzaklaşması lazım. Yedi kötü huyun birisi hırs, birisi haset, birisi kin, birisi gadap, birisi mürailik, birisi kendini beğenmek, birisi de şehvet... Bu yedi huy insanda mevcut iken, o nûr-u Muhammedî insanda yerleşmez. Nûr-u Muhammedî'nin gönüllerde yerleşebilmesi için, bu kötü huylardan sıyrılmak lazım.

Allah cümlemizi affetsin...

Şimdi bu akşam Mevlid kandili... Mevlid gecesinde biz Rasûlüllah'ı size anlatabilir miyiz?

Anlatamayız. Çünkü görmediğimiz bir insanı anlatmak zor olur. Boyu şöyle, eni böyle, kaşı şöyle, gözü böyle. Bu bir tariftir ama bu tarifin içerisinde birçok insanlar da sığabilir. Ona benzeyen birçok insanlar da bu tarifin içerisine girebilir.

Rasûlüllah'ı diğer insanlardan ayırıp da insanlara tavsifedebilmek, onu görmeye bağlı.

Meselâ hakka'l-yakîn dedikleri yakîn ne demek?

Baklavayı sana tarif ederler, şöyle hamurdan bir hamur açılır. Kat kat üstüne koyarlar,

arasına fındık fıstık koyarlar. Fırına verirsin, kızarttırırsın... Tatlıyı da dökersen, şöyle kesersin. Ona da baklava derler.

Bunu dinledik ama, bir de baklavacı dükkanından geçerken:

“—İşte gördün mü oğlum, hani ben sana geçen söylediğim baklavayı. İşte buna baklava derler!” dersin.

Bu ayne'l-yakîn olur, gördü de bildi. Fakat bir de dükkâna sokar yedirirsen, tadı da damağında kalır. Buna da hakka'l-yakîn derler ki, artık bunu unutmaz o.

Şimdi Rasûlullah'ı bilmek için onu hakka'l-yakîn böyle görmek lazım. Tariflemem. Bu tarifleri işte mevlidlerde dinliyoruz senelerden beri. Fakat içimize bir şey işlememiş.

Şimdi Rasûlullah'ın zamanında birçok insanlar vardı tabi. Bir kısmı inandı bir kısmı da inanmadı. Ebû Cehil de o inanmayanların içinde... Rasûlullah ayna idi de niçin Ebû Cehil o aynadan nasibini alamadı?

O nurdan nasibini alamadı, çünkü Ebû Cehil'in gözü onu görecektir kabiliyette değildi.

Hız. Ebû Bekir de o Allah'ın kulu, o da Rasûlullah'ın ümmeti.

Dedi ki:

“—Yâ Rasûlallah! Teeddüp ediyorum senden.”

“—Nedir yâ Ebû Bekir?”

Ben helâya girdiğim vakitte bile şemâilin benim gözümün önünden kaybolmuyor. Yani orada sizi böyle tahayyül ettiğime teeddüp ediyorum.

Hız. Abbas aynaya bakıyor, aynada Rasûlüllah'ı görüyor.

Aynada insan kendisini görecekti ya, aynada Rasûlüllah'ı görüyor.

Neden bu? Buna fenâ fi'z-zât diyorlar. Rasûlüllah da fena olmuş, kendisini ortadan atmış çıkarmış. Rasûlüllah ile hemhâl... Baktığı vakitte de Rasûlüllah gözünün önüne çıkıyor.

Allah cümlemizi affetsin de o Rasûlüllah'a böyle bağlanmak nasip etsin...

Onun için onun ashâbı ona öyle bağlıydı da ölüm onlara vız geliyordu. Sinek ısırığı kadar gelmiyordu ölümün acısı... Onun için dünyaya Fatih olarak geldiler, ta Cezayirlerden tut Japonya'ya kadar her tarafa Müslümanlığı yayabildiler.

Aziz kardeş! Müslümanlık öyle topla tüfekte yayılmamıştır dünyaya. Bir seyahatnamede okuduğumda, koca Çin'in müslümanlığına iki tane sahâbi sebep oluyor. Koca Çin! Bugün sayısı belirsiz insan. İki tane müslüman gidiyor oraya. Ticaret sebebiyle gidiyorlar, telkin için de değil. Fakat onların hâli oradaki insanlara bir nümune oluyor;

“—Ne güzel insanlar bunlar!” diyerekten hayran oluyorlar ve müslümanlığa giriveriyorlar.

Ama bugünkü müslümandan da herkes kaçıyor.

Bir kitap okuyorum Şimdi. Kitap sahibi, Afif Abdülfettah Tabbara isminde bir zât. Őam Üniversitesi'nin profesörü adam. O kitapta diyor ki;

“—Sen hıristiyanları İslâm'a davet edeceğin vakitte, bir gâvuru müslümanlığa davet ederken, 'Yahu gâvurluğu bırak, Őunu Müslümanlık çok iyi bir dindir.' diyorsun.”

Adam da diyor ki:

“—Ben müslüman olayım ama müslümanlık eğer bu senin gibi ise, ben böyle müslümanlığu istemem.” diyecek.

Çünkü evvela cahilsin diyor. Cahillik ile İslâmiyet bir arada barışmaz. Sonra İslâm'ın bizde ancak adı var bugün. İslâm'ın ancak adı ile yaşıyoruz. İslâmî hallerden hani ehu'l-mü'min? Mü'min mü'minin kardeşi de hangimiz hangimizin elinden tutuyoruz? Var mı öyle bir elden tutan?

Tutuyorsa ne âlâ. Fakat bugün işte halimiz meydanda söylemeye de lüzum yok. Őahide isbata da lüzum yok.

Allah affetsin...

Hakikat-i İslâmiyeyi de bizim içimize yerleştirsın.

e. Müslüman Kanâatkârdır

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

المؤمن يأكل في معي واحد والكافر يأكل في
سبعة أمعاء

خ.م.ت.ه.ن.هب.عن ابن عمر؛ م.ه.ت.حب.عن ابي موسى؛ خ.ن.حم.عن ابي هريرة؛
طب.عن سمرة

RE. 230/4 (*El-mü'minü ye'külü fî mi'an vâhidin. ve'l-kâfiru ye'külü fî seb'ati em'âin.*)

Ne acaiptir bak!

(*El-mü'minü ye'külü fî mi'an vâhidin*) “Mü'min bir midesi ile yer, (*ve'l-kâfiru ye'külü fî seb'ati em'âin*) kâfir ise yedi midesi ile yer.”

Halbuki insanların hepsinde mide birdir. Bağırsağımız da aynıdır midemiz de aynıdır. Fakat bunda nükte var. Mü'min biri ile yer, gâvur yedisi ile yer. Yani mü'min kanaatkârdır, ancak Allah'a taat edebilecek derecede yer. Şehvetinin esiri değildir.

⁴ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VII, s.256, no:7043; Semure RA'dan,

Buhârî, *Sahîh*, c.XVI, s.497, no:4974; Müslim, *Sahîh*, c.X, s.391, no:3839; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IX, s.465, no:3247; Tirmizî, *Sünen*, c.VI, s.487, no:1740; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.178, no:6771; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.22, no:5628; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.X, s.394, no:3842; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IX, s.467, no:3249; Tirmizî, *Sünen*, c.XIII, s.55; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XII, s.44, no:5239; Ebû Mûsâ el-Eş'arî RA'dan.

Buhârî, *Sahîh*, c.XVII, s.1, no:4978; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.178, no:6772; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.415, no:9366; Ebû Hüreyre RA'dan. Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.357, no:14890; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Çeşitli yemekler ile sofrasına süsleyip de müslüman kardeşi de öte tarafta unutuvermez. O gâvurlara mahsustur.

Muntantan, müdebdeb sofralar kurup da zevk ü sefa ile saatlerce sofralarının başında karınlarını doyurmaya çalışırlar. Yedikçe yemeleri artar, içtikçe içmelerini artırırlar. O müslümana yakışmaz. Müslüman nefisini körleyecek, Allah'a ibadet edecek kuvveti buldu muydu, tamam. *Bismi'llâh* ile yer, o *Bismi'llâh*'ın bereketiyle az ile karnı doyar.

Bismi'llâh ile, böyle salât ü selâmlarla bereketlenir yemek.

Hatta şöyle bir hikâyeye de dedemden dinlemiştim vaktiyle:

Nuh AS gemiyi yapıyormuş da, işte bir ağaç lazım olmuş.

Birisine demiş:

“—Bir ağaç lâzım bana. Getir de senin karnını doyurayım.”

Ama oraya ufacık bir tencere koymuş Nuh AS. O tencerenin içerisinde bir parça bir şey var.

Adam sormuş:

“—Bununla mı?”

“—Evet.” demiş.

“—Bu benim dişimin kovuğunda bile kalmaz.” demiş.

Kocaman adam! Bir oturuşta bir koyun yiyen, kuzu yiyen adamlar var ya. Onun gibi bir adam.

Şimdi öyle bir tarhana çorbası ile karnı doyar mı? Ta uzak bir yerden de yük getirecek.

“—Canım sen hele getir de! Ben senin karnını doyururum, sen karışma öteye...”

Gitmiş adam, zorlana zorlana onu getirmiş. Bakmış ki yine o çorbacık önüne koyulmuş. Fakat yedikçe bitmiyor, yedikçe bitmiyor, adamın karnı doymuş. Çorba da kalmış.

Peygamber Efendimiz’in mucizesinde de olmadı mı?

Hendek Muharebesi oluyor. Hendek muharebesinden önce 300 tane ashab hendek kazıyor.

Hendek Muharebesi demek, düşman külliyetli miktarda geliyor. Düşmana karşı mukavemet zayıf, yapamayacaklar. Selman-ı Farisî Hazretleri telkin etti, Medine’nin uygun yerine hendek kazıyorlar. İşte bu surların dışındaki hendekler gibi hendekler kazıp, düşmanın içeriye girmesine mani olacak setler yapıyorlar, çalışıyorlar. Düşman da gelmekte tabii, yol kısa... On günlük yol ama geliyorlar, yaklaşıyorlar. Bir an evvel bitmesi lazım.

Gece gündüz ayrılmıyorlar oradan. Bizim ki gibi böyle ambarlarda ekmekler, yemekler de yok. İşte herkes yanında ne götürdü ise götürmüş, yemişler bitmiş. Şimdi karınları aç ama, vazifeyi de bırakmıyorlar, çalışıyorlar orada...

Câbir denilen zât bu duruma üzüldü.. Evde bir keçisi varmış.

Demiş hanımına:

“—Keçiyi keselim de, biraz da arpa varmış, ondan da biraz pilav yap da Rasûlullah’ı çağıralım. Hiç olmazsa Rasûlullah’ın karnını doyuralım!” demiş.

“—Eh yapalım!” demiş hanımı da... Hazırlamışlar, yapmışlar yemekleri;

“—Buyurun yâ Rasûlallah!” demiş, “Evladınız size bir parçacık yemek yaptı.” demiş.

E Rasûlullah yalnız gider mi hiç?

“—Buyurun ey cemaat! Câbir bizi yemeğe davet ediyor.” demiş ashâbına.

Hepsi birden Rasûlullah’ın arkasına takılmışlar, gelmişler.

Zaten Câbir’in evi ufacık bir ev. Diyor ki şahitler;

“—Evin böyle yaylanıp da açıldığını hissettik.”
Rasûlullah SAS demiş ki:

“—Ben gelmeden sofralara kimse elleşmesin!”

Mübarek eline almış, kepçeyle sahanlara koymuş yemeği... O grup yemiş gitmiş, öteki grup gelmiş yemiş, öteki grup gelmiş yemiş, öteki grup gelmiş yemiş, 300 kişi doymuş. Yine yemek artmış.

“Kalanı da siz yeyin, komşularınıza da verin!”
demiş. E ne bu?

Buna diyorlar bereket... Bu bereket, *Tebâke’llezî*’deki bereket... “Allâhümme bârik, alâ muhammedin, ve alâ âli muhammedin, kemâ bârekte”deki bereket, mübareklik...

Allah bir şeyi mübarek yaptı mıydı, bereket verdi miydi, o bitmez. Beşi de bitmez, onu da bitmez. Bereket vermedi mi, bini de az gelir, on bini de, yüz bini de az gelir. Allah hepimizi affetsin de, o güzel peygamberin yolunda yürüyebilmek nasib eylesin...

O Peygamber SAS'e insanlar niçin böyle sarıldılar? Nesine bayıldılar Rasûl-ü Ekrem'in?

Rasûl-ü Ekrem'in öyle çok bir parası yoktu. Para dağıtan bir kimse değildi. Ekseriyetle aç durur, karıncağızına taş bağlardı. Yattığı yer işte gayet basit, bir hasır üzerinde yatardı. Bu yokluktan değildi, ama istemezdi. Dünyaya tenezzül etmezdi.

Onun için, şimdi bu insanlara parayı verirsen, toplanırlar insanların etrafında... Para dağıttın mı, koca İstanbul'u doyuramazsın, hepsi gelir başına. Ama Rasûlüllah öyle para vermiyordu. Para vermediği halde neden toplandılar Rasûlüllah'ın etrafına?

Allah insanlara az çok bir şuur vermiş. Batılla hakkı ayırt edebilen nur sahipleri hakkı orada gördüler. Burada hak var dediler, bâtılı bıraktılar, Hakk'a döndüler, Rasûlüllah'ın eteğine yapıştılar.

Sonra Rasûlüllah SAS'de de mucizeler görülüyor. Mucizelerin görülmesi de onun hak peygamber olduğunun şahidi oluyor. Ondandır dolayı da insanlar artık hiç düşünmeden, hiç korku çekmeden, tereddütsüz onun dinine girdiler.

Mesela mucizelerden bir tanesini söyleyeyim:

Bizim Trabzon'daki evler gibi dağınık evler. Köylerdeki evler nasıl dağınık, biri orada, biri orada, biri orada... O zaman da evler böyle imiş. Herkes bir tarafta bir ev yapmış.

Ashab-ı kiramdan birisi oradaki evden gelmiş, Rasûlüllah'ın gece sohbetinde bulunmuş. Sohbet gece vakti bitmiş.

Allah kusurlarımızı affetsin... Tefvîkât-ı samedâniyyesine mazhar eylesin... Sevdiği ve razı olduğu kulları arasına bizleri de dahil eylesin...

Cümlenizin Mevlid kandilini tebrik ederim... Birçok seneler bu mübarek günlere kavuşmayı Cenâb-ı Hak'tan diler, hepinizin ayrı ayrı duasını da rica ederim...

Li'llâhi'l-fâtihah!

Mehmet Zahid Kotku

17 Mayıs 1970 Pazar

İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü